

nőkök és vegyesek is akadnak, vagy maguk próbálnak bejutni az őket érdeklő iparvállalatokba, vagy pedig a vállalati alkalmazottak megvesztegetésével jutnak gyakran célhoz.

A német törvények kemény büntetéssel sújtják a kémkedőket, de ezeket a ravasz és vakmerő embereket nem riasztja vissza semmi. Egyrészt óriási jutalomban részesülnek, hogy ennek kedvéért kiteszik magukat akár a legnagyobb veszedelemnek is, másrészt pedig úgy érzik, hogy hazájuk érdekében hazafiass kötelességet teljesítenek, amikor eszközöket szereznek Németországnak mennél nagyobb rabságha való igazására. Mennél jobban vigyáz a német kormány, annál jobban vigyáznak ők is és ebben az izgalmas versenyben, fájdalom, egyelőre ők a siker.

Az új Bács-Bodrog megye

Nyilatkozik az alispán a régi rend nyugalmis helyreállításáról

(Saját tudósítónktól.) Majdnem három évig tartó szerb megszállás után rövidesen ismét visszakerül hozzánk az ősi magyar Bácska ama része, amit Trianon meghagyott Magyarországnak. Néhány napja tartotta meg Jánoshalmán a bácskai csonka törvényhatóság közgyűlését, amelyen Szabovljevic Dusan volt alispánt választották meg az új Bács-Bodrog vármegye alispánjává. Szabovljevic a szerb megszállás után is hosszú ideig ellátta az alispáni teendőket, szerb neve alapján megtúrta a belgrádi kormány, de mikor ismételt felszólításra se akarta letenni a szerb hűségköt, ott kellett hogy hagyja állását. Erőskezű, nagytudású és kiváló szervezőképességű tisztviselő, akét a kormány hozzájárulásával éppen ezért választottak meg a megye első tisztviselőjévé. Szabovljevic Dusan most készíti elő a szerbek által kiűrt Bácska nagyszabású adminisztrációját. Felkerestük az alispánt, aki a polgári hatóságoknak az új területen való elhelyezkedéséről, az új Bács-Bodrogmegye beosztásáról és az ezzel kapcsolatos kérdésekről a következőket mondta el a Pesti Napló munkatársának:

— A kormány Kiszely Gyula miniszteri tanácsost nevezte ki kormánybiztossá az új területen. Az ő kezében fog összefutni Baranyának és a magyar Bácskának politikai adminisztrációja. A kormányt főleg az az intenció vezérte Kiszely kinevezésénél, hogy a felszabaduló területek élére egy minden befolyástól és szenvedélytől mentes politikus kerüljön, aki a katonai hatóságok támogatásával példás rendben hajtja végre a bevonulást. Az átvételt gyorsan akarjuk keresztülvinni.

A nap is elfüstölte már a reggeli harmatot. Szinte bugyborékolva főtt minden, mint az ördög konyhájának tűzhelyén. Táncoltak a távolságok és alattomosan izzottak az árnyékok.

— Gyerünk a Dunába! — kiáltotta a férfi.
— Gyerünk! Gyerünk!

Testhez álló trikót húztak a testükre és kéz a kézben, könnyű lábbal nekiiramodtak a lejtőnek és beletiptak a habzó Dunába. Csillogott rajtuk az átnedvesült trikó, mint a feketére mart nemes bronz. Az új szépségek új éhségeket ébresztettek bennük. Kergetőztek, locsolták egymást, egymásba kapaszkodtak, hemperegtek, megbuktatták egymást, sikítottak. Kifeküdtek a gyöpos partra, amelyen liba-falkák legelésztek. A gunár nyakát ki-nyujtva, sziszegve támadt az asszonyra; a férfi hősiésen megvédte őt. Kacagtak, hemperegtek; a kis libapásztor-gyerek nyitva felejtett szájával, komoly merengéssel bámulta meg őket.

Mikorára fölmentek, az ebéd meg volt terítve már. Spárga-leves, rántott csirke salátával, turós rétes. És tátott száju üvegkancsóban habos, sör.

A szörnyeteg befejezte már a munkáját, ott ült a farakáson, rémséges két kezét az ölébe hullajtva. Néha nagyokat ásított hühögős böggéssel, mint egy beteg oroszlán.

Zsuzsa néne neki is kihozta az ebédet. Rengeg oserép-tálban laska paprikás lében. Hus-cafatok, zöldség, csontok, kolompér volt beledobálva bőségesen. A férfi elérzékenyülve mondta:

— Tán küldjünk ki az öregnek egy kis csirkét és rétest! Hadd egyék ő is!

Zsuzsa néne megvetéssel válaszolta:

— Hogyisne! Hisz mi az annak? Tán nem is szeretél!

Most mindketten ijedt álmélkodással nézték a szörnyeteg ebédjét. A nagy fakanál, amint idom-talan kezébe fogta, lassu ütémel, vakon csapott bele a zavaros lébe és sulyosan megrakottán tűnt el a tágra tátott szájában. Laska, csont, zöldség, hus-cafat, krumpli rágalatlanul, simán szaladt le; az akós tál lassan apadt és a fásult arcon se is, se kedv, se beletelég nem derangelt.

hogv az ottani lakosságnak végre visszaadhassuk a rendet és a nyugalmat.

(Az új Bács-Bodrog megye)

— A könnyebb közigazgatás céljából a kis Bács-Bodrog megyét Baja székhellyel négy járásra osztottuk fel. Járási székhely lesz Baján, Bácsalmáson, Hercegszántón és Jánoshalmán. Az új megyének 120.000 lakosa lesz, tehát akkora, mint Nagymagyarország egyik kisebb megyéje. Huszonkét nagyközség van a megyében. Létjogosultságának és fejlődésének minden kelleke megvan. A Duna mellett fekszik, földje a legtermékenyebb bácskai ugar. A közigazgatást előről kell kezdeni mindenütt, mert a szerbek mindent fenekestül fel-forgattak. A tisztviselőkérdés ügyében a jogfolytonosság alapján állunk. A szerb uralom alatti kiutasított tisztviselőinket visszahelyezzük régi állásaikba.

— Az a vezérelvünk, hogy a kommunizmus által még legutóbbi időben is kísértésbe hozott területeken a teljes jogrendet léptessük életbe. Aki a megszállás alatt árulást követett el Magyarországgal szemben, vagy kommunista bűncselekményekben volt részes, az elnyeri a fennálló törvény szerinti büntetését. Egyéni akciók megakadályozását a legnagyobb eréllyel hajtjuk végre. Ez a kifejezett álláspontja Kiszely kormánybiztosnak és Soós tábornoknak is, aki a katonaság élén szintén a közrendért és a nyugalomért fog harcolni. Javaslattal nyújtottam be, hogy Baján törvényszéket állítsanak fel, mert a kalocsai vagy szekszárdi törvényszékhez való csatlakozás nehézkessé tenné a gyors igazságszolgáltatást.

— A közoktatási rendszerünket a szerbek teljesen felborították. Behozták saját törvényeiket, saját nyelvüket, új hogy tanügyi hatóságaink mindent előről kell, hogy kezdjenek. Ebben az ügyben tegnap anket volt a kultuszminiszter ut képviselőjének bevonásával és itt határoztunk az egyes részletkérdésekről. Mindenütt felállítjuk a régi magyar iskolákat.

— Az adóügyek méltányos rendezésére Baja székhellyel pénzügyigazgatóságot kap a vármegye. A szerbek éveken keresztül szedték az adót, horribilis terheket róttak a lakosságra; mindezeket most számításba vesszük és az adófelvétel polgárság képességét csak a lehetőség szerint fogjuk igénybe venni.

— A megye ipari fejlődése is biztosítva van. A Dunán keresztül hatalmas közvetlen kapcsolat van Budapesttel és amint lehetséges, felépül a Dunamenti vasútvonal is. A vasúti közlekedést egyelőre Dombóvár—Bátaszéken keresztül fogjuk lebonyolítani.

— Ideérkező hírek szerint a lakosság példátlan lelkesedéssel vár bennünket. Ugyanazal a szeretettel térünk mi is vissza szűkebb hazánkba. A jogrendet, a szerelmet, a békét és a magyar nyelvet visszuk magunkkal és megmutatjuk ellenségeinknek is, hogy hogyan kell keresztülvinni a minden szenvedélyektől mentes bevonulást.

Zsuzsa néne odament hozzá:

— Andris bácsi, én most bemegyek a faluba. Ha megevett, a tálat csak hagyja ott. Nézze, ide teszem a pénzt, husz koronát, kényeret és egy kis szalonát becsomagoltam... No, Isten megáldjal!

A szörnyeteg föl se nézett, még csak a szemével sem intett, csak evett tovább. Most, hogy már Zsuzsa néne nem volt itt, az asszony meg nem állotta, hogy néhány darab rétest ne csuszasson a kezébe. Meg se köszöntö, meg se nézte, egészben a szájába dobta és lenyelte, aztán kanalazta tovább az ételét.

Mikor kiürült a tál, a földre tette, újból megtönte a pipáját, a holmiját a kebelébe rakta és lassan elcsoszogott, nagyokat böffentve, mint egy induló mozdony.

A férfi pajkosan hunyorgatva mondta:

— Tudod-e, hogy most aztán egészen egyedül vagyunk?

Az asszony nevetett.

— Az ám!... A házban, a kertben... egészen egyedül!

Boldog megdöbbenéssel eszméltek erre a nagy egyedüllétre, amely most, a pesti bérkaszánya után tele volt huncut titokkal, ingerkedő bájjal. A vén kórtefán a feketerigó újból megszólalt:

— Huncut a bíról! Huncut a bíról!

Itt nem voltak leskelődő szomszédok, fű, fa, virág, állat, minden a maga örömeiben szunayadozott. Csak a feketerigó fuvalozott tovább:

— Huncut a bíról! Huncut a bíról!

A férfi forró liheggel megölelte az asszonyt. De ekkor tompa, nyekergő hang szólalt meg mögötte:

— Nincs mög a pénzöm!

A férfi megfordult. A szörnyeteg ott állott mögötte mereven és a fejét előre nyujtva bambán ismételte:

— Nincs mög a pénzöm!

— Mi közöm nekem ahhoz? A szakácsné oda készítette, maga el is tette, a többi már az én gondom!

A munkásság minden rendelkezésére álló eszközzel megvédi az Általános Fogyasztási Szövetkezetet

Tiltakoznak a szociáldemokraták, hogy politikai céllal kezeljék a munkásság szövetkezetének ügyét

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes az a harc, amely az Általános Fogyasztási Szövetkezet körül néhány hét óta dúl. Az Általános Fogyasztási Szövetkezet ugyanis — amely a szociáldemokrata munkásság alapítása és intézménye — bizonyos és a sajtóban már ismertett vádak miatt a kormány gondnokság alá helyezte. Ez az intézkedés nagy elkeseredést keltett a szociáldemokrata munkásság körében s ennek a hangulatnak ad kifejezést az a határozati javaslat, amelyet a Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a szakszervezeti választmány mai együttes ülésén megszavaztak. Ez a határozat a következő:

— Az Általános Fogyasztási Szövetkezetet a szervezett munkásság alapította, tartotta fenn és fejlesztette naggyá. Hosszu esztendőkon keresztül szívós, kitartó, áldozatkész munkálkodással a munkásoknak szíva, ezrei, majd tízezrek járadoztak azon, hogy szövetkezetüket naggyá és hatalmassá tegyék. A fáradtság és áldozatkészség nem veszett kárba. Az Általános Fogyasztási Szövetkezet vizsgáló Intézményé, Magyarország szociális közellátásának leghatalmasabb szervezetévé nőtte ki magát. Az Általános Fogyasztási Szövetkezet már a háboru előtti években árszabályozó hatást gyakorolt és e szociális hatása és ténykedése miatt a magánvállalkozók részéről állandóan gáncsoskodás érte. A háboru alatt a szövetkezet a közellátás terén olyan eredményes tevékenységet fejtett ki, hogy annak értékét minden illetékes tényező elismerte. A szövetkezet tehát betöltötte abbéli feladatát, hogy a közellátás terén az ármérséklés politikáját követte és a munkásság érdekeit védte. E feladatkörnél többet a munkásság nem is követelt; más politikai célokat a szövetkezet feladatkörébe nem vont és ilyeneket a szövetkezet célja közé föl nem vett. Teljesen indokolatlan és alaptalan tehát mindaz a rágalom és vád, amelyet a szövetkezet ellen olyan oldalról hangoztatnak, ahol az alkotó munkára képtelen emberek vannak és akiknek egyedüli céljuk az, hogy a munkásság által hosszú évtizedeken át fölépített szövetkezetet birtokukba vegyék és a munkásság véres verejtékéből apránként összerakott vagyont elherdálják és strébereskedésük céljaira fölhasználják.

— Ez kézenfekvő és köztudott dolog. És mégis — a szövetkezet ellen dolgozó maffiának a kormány segítségére sietett és a szövetkezet ellen vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat azonban a szövetkezet ellen terhelő adatokat fölkeresni nem tudott és mégis a kormány ahelyett, hogy megszüntette volna a további eljárást, gondnokokat küldött

A szörnyeteg hajthatatlanul ismételte:

— Nincs mög a pénzöm... A tiz pöngöl! Nézzöl! Nincs mög!

Kebeléből, nadrágja zsebeiből elkezdte kirakosgatni a nyomorúságát. Kapcarongyok, száraz kenyér-darabok, egy fél vöröshagyma, dohánytörmelék, madzagok, egy darab szalonna, amelyet belepett a dohány-szemét, — vastag ujjával összeturkálta és konokul ismételte:

— Nézze! Nincs mög a pénzöm!

Az asszony franciául odasugta a férfinak:

— Adja oda neki azt a husz koronát! Hadd menjen szegény!

A férfi bölcs volt és igazságos. Fölényesen válaszolta:

— Ez a legnagyobb könnyelműség volna. Ezzel csak fölbátorítanók, hogy máskor is így tegyen.

Odafordult a szörnyeteghez és jószágos, oktató hangon mondta:

— Nézze öregem! Maga egyszer megkapta a pénzt. A maga hibája, ha elvesztette! Rajtunk nem keresheti, ez világos!

A szörnyeteg egykedvűen, tántoríthatatlanul hajtogatta tovább:

— Nincs mög a pénzöm! Láthassa! Nincs mög!

— Eh! Ennek reggelig beszélhet az ember... Akár a falnak!... No, itt van, odaadom még egyszer a husz koronát! De most aztán el ne vesztse, öreg!... Rendben van?

A szörnyeteg elvette a pénzt, a kebelébe tette és köszönés nélkül elcsoszogott. A férfi keserű életbölcösséggel mondta:

— Lássa, édesem, most ez képes arra gondolni, hogy mi dugtuk el a pénzt és csak azért adtuk vissza, mert erélyesen lépett föl!

— Az asszony átölelte a nyakát.

— Ne törődjek vele! Maga már ugye fogja megjavítani az embereket!

— Igazad vané, édesem... drágám... egyetlen!

Ránhajította arcát az asszony nyakára és a vén kórtefán a feketerigó kis fejét forgatva füttyűrészelt:

— Huncut a bíról! Huncut a bíról!